

Internetconsultatie IAK

Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap [datum], nr.25473198, houdende wijziging van de Regeling modeldiploma mbo en de Regeling standaarden examenkwaliteit mbo 2017 vanwege de invoering van de mbo-verklaring

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

De aanleiding voor de wijziging in verband met de mbo-verklaring is het regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst'. Hierin wordt de introductie van een dergelijke verklaring voor uitgevallen studenten aangekondigd (in het regeerakkoord heet dit nog een vakcertificaat).

2. Wie zijn betrokken?

Het model is opgesteld na raadpleging van de onderwijsraden (MBO Raad en NRO), de Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB), de Jongerenorganisatie Beroepsonderwijs (JOB) als vertegenwoordiger van mbo-studenten, en sociale partners (VNO-NCW, MKB Nederland en FNV). Uit deze raadpleging bleek dat niet alleen examenresultaten maar ook informatie over de in de beroepspraktijkvorming uitgevoerde werkzaamheden kunnen helpen bij het vinden van werk en terugkeer naar het mbo. Vanuit sociale partners is in dit verband gewezen op de positieve ervaringen met de praktijkverklaring in het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs. Het model is vervolgens in pilots met 8 scholen getest in de zomer en het najaar van 2019. In het huidige model zijn de ervaringen en adviezen uit de pilots meegenomen.

3. Wat is het probleem?

Ondanks de inspanningen van instellingen vallen er ieder jaar studenten uit bij diploma-gerichte trajecten. Veelal verlaten zij het onderwijs op dat moment zonder startkwalificatie. In het studiejaar 2017–2018 verlieten 19.980 jongeren tot en met 23 jaar het mbo zonder startkwalificatie¹. Om uitvallers zoveel mogelijk kansen te bieden is een eenduidig format nodig waarmee inzichtelijk wordt gemaakt wat een uitvaller wel kan. De huidige wetgeving ten aanzien van de instellingsverklaring biedt al de mogelijkheid om een document uit te reiken. Dit is echter niet verplicht en het format is vormvrij. Dit maakt het voor werkgevers lastiger om een goede inschatting te maken van wat iemand kan en betekent dat studenten zelf alert moeten zijn dat zij het document ontvangen.

4. Wat is het doel?

Met het introduceren van de mbo-verklaring voor uitvallers wordt een tweeledig doel beoogd:

- Het document is betekenisvol voor (potentiële) werkgevers en werknemers. Werkgevers kunnen door de mbo-verklaring zien welke onderdelen van de opleiding de student wel heeft behaald. Zij

¹ OCW, factsheet Ontwikkeling voortijdig schoolverlaters, februari 2019

krijgen hierdoor een beter beeld van (potentiële) kandidaten die niet beschikken over het diploma, maar wel een deel van de opleiding hebben gedaan.

- Het document is betekenisvol voor vervolgonderwijs (in het mbo) zodat de student op een later instroommoment kan aantonen welke resultaten eerder zijn behaald.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Om uitvallers uit het mbo-onderwijs een betere positie te geven op de arbeidsmarkt en eenvoudiger terug te laten keren in het onderwijs is het van belang dat er een eenduidige verklaring van behaalde resultaten komt, waar iedere uitgevallen student die een deel van de opleiding heeft gevolgd, recht op heeft.

6. Wat is het beste instrument?

De wet verplicht mbo-instellingen om aan bepaalde categorieën studenten een mbo-verklaring af te geven en aan andere categorieën een verklaring af te geven als de student daarom verzoekt. Via onderhavige ministeriele regeling wordt het model vastgesteld dat mbo-instellingen dienen te gebruiken bij het afgeven van een mbo-verklaring.

Als alternatief voor de mbo-verklaring is overwogen om instellingen te vragen om op vrijwillige basis gebruik te maken van een model en om het model vrij te laten. Hier is niet voor gekozen omdat de uniformiteit van het document voor werkgevers van groot belang is om een inschatting te kunnen maken van de waarde ervan. Zij hebben immers al te maken met een aantal verschillende documenten waarmee potentiële werknemers zich kunnen melden (zoals een diploma, een mbo- certificaat en diverse soorten branche-diploma's en certificaten). Het verplichten van de uitreiking van het model helpt studenten, omdat zij vaak niet weten dat en hoe zij een verklaring kunnen krijgen.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Mbo-studenten en Voortijdig schoolverlaters

Via deze ministeriele regeling wordt een model voor de mbo-verklaring voorgeschreven waaruit duidelijk wordt welke resultaten een student behaald heeft die voortijdig het onderwijs verlaat. Een uniform model vergroot de herkenbaarheid van de mbo-verklaring voor werkgevers. Ook uitgevallen studenten kunnen hiermee naar verwachting makkelijker hun opleiding op een later moment voortzetten en afronden – al dan niet bij een andere instelling.

Mbo-instellingen

Het opgenomen model sluit aan bij instellingsverklaringen zoals die nu worden gebruikt en bevat informatie die grotendeels in schooladministratiesystemen is opgenomen. Bij de totstandkoming van het model is geprobeerd de administratieve lasten voor mbo-instellingen zoveel mogelijk te beperken maar om uitvallers zoveel mogelijk kansen te bieden is een eenduidig format nodig waarmee inzichtelijk wordt gemaakt wat een uitvaller wel kan.

Werkgevers

Werkgevers kunnen voortaan door de mbo-verklaring zien welke onderdelen van de opleiding de student wel heeft behaald. Het wordt daarmee eenvoudiger om de kwaliteiten van een (potentiele) werknemer in te schatten.